

Abstract återrapportering FoU-projekt

Titel: Psychopathic traits related to neurocognitive functioning, substance abuse and ADHD in young violent offenders

Författare: Märta Wallinius

Bakgrund

En betydande majoritet av våldsbrotten i Sverige begås av unga män karakteriserade av bland annat personlighetsstörningar och missbruk. Flera av dessa våldsförövare döms till vård eller fängelse och utgör en utmaning inom rättspsykiatri. Studier har visat samband mellan nedsatt neurokognitivt fungerande och ökat aggressivt antisocialt beteende, men det är oklart specifikt vilka neurokognitiva funktioner som är nedsatta, och vilka aspekter av aggressivt antisocialt beteende som påverkas. Vidare har få studier tagit hänsyn till missbruk och ADHD; två faktorer som också påverkar neurokognitiva funktioner.

Syfte

Att undersöka hur olika former av neurokognitivt fungerande kopplat till olika aspekter av psykopatiska drag, för att sedan undersöka en eventuell effekt av missbruk och ADHD.

Metod

En nationellt representativ kohort bestående av 238 män (18-24 år gamla) dömda för vålds- och/eller sexualbrott, placerade vid någon av anstalterna i Kriminalvårdens Region Väst, undersöktes under en heldag av en legitimerad psykolog och genomförda datorbaserade neurokognitiva tester. Psykopatiska drag skattades med hjälp av PCL-R; missbruk och ADHD enligt DSM-IV; neurokognitiva funktioner med hjälp av Cambridge Neuropsychological Test Automated Battery (CANTAB).

Resultat

Preliminära resultat visar att en högre nivå av psykopatiska drag främst är kopplat till nedsatt problemlösningsförmåga, och till viss del nedsatt arbetsminne. De neurokognitiva nedsättningarna är främst kopplade till de antisociala och impulsiva aspekterna av psykopati, och mindre till de affektiva och mellanmänskliga aspekterna. Effekten av neurokognitiva nedsättningar är dock liten, och den mesta variansen förklaras utifrån missbruk och ADHD.

Konklusion

Studien ger stöd till tidigare litteratur gällande kognitiva nedsättningar kopplat till ökat aggressivt antisocialt beteende, och bidrar därtill med specifik kunskap om nedsatt problemlösningsförmåga och nedsatt arbetsminne. Vidare lyfter studien fram vikten av att ta hänsyn till missbruk och ADHD, vilka hade ett betydligt högre förklaringsvärde gällande aggressivt antisocialt beteende, i form av psykopatiska drag, än vad neurokognitiv funktion hade i denna studie. Vården för denna grupp förövare bör vara fokuserad på missbruk och ADHD, samt problemlösningsförmåga och arbetsminne.